

ЕФЕКТИВНІСТЬ ЛІСОКОРИСТУВАННЯ ТА ЛІСОВІДНОВЛЕННЯ НА ПРИКЛАДІ ДІЯЛЬНОСТІ ДЕРЖАВНОГО СПЕЦІАЛІЗОВАНОГО ПІДПРИЄМСТВА «ЄМІЛЬЧИНСЬКЕ ЛІСОВЕ ГОСПОДАРСТВО»

Наумова Юлія Юрїївна

здобувачка магістерського рівня вищої освіти спеціальності 014.05 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)

Максименко Юлія Вікторівна

доцент, кандидат біологічних наук
Житомирський державний університет
імені Івана Франка, м. Житомир, Україна

Вступ. Лісова промисловість є особливо важливим фактором національної економіки. Він забезпечує широкий асортимент продукції, включаючи будівельні матеріали, продукти харчування, паливо, ліки та сировину для подальшої переробки.

Лісокористування – це використання його ресурсів, якщо точніше, це заготівля деревини, продукції підліску та рослин для потреб фармацевтичної галузі промисловості, окрім цього заготівля ялинок, розробка корисних копалин тощо.

Обсяг заготівлі деревини вказується в плані лісовпорядкування, який складається для кожної лісової інспекції на 10 років, згідно чинного законодавства. План забезпечує заготівлю деревини таким чином, щоб не спостерігалось перевищення в межах виробничої потужності лісу.

Мета роботи. ДП «Ємільчинський лісгосп АПК»ЖОКАП – це підприємство, головне завдання якого полягає у відтворенні та збереженні лісів, окрім цього покращення їх цінності.

Загальна площа лісгоспу (станом на 01.01.2019 р) становить 51123,1 га.

Матеріали і методи: Діяльність підприємства базується на екологічно орієнтованих принципах лісового господарства та невиснажливого, безперервного і постійного лісокористування, а саме такими методами:

- збереження лісів високої природоохоронної цінності;
- збереження біотичного різноманіття;
- посилення водоохоронних, захисних, санітарно-гігієнічних, оздоровчих та інших корисних властивостей лісів;
- проведення рубок, які відповідають екології лісу та мінімізації негативного впливу на довкілля під час лісозаготівель;
- охорона лісів від пожеж та незаконних рубок, захист шкідників та хвороб.

Базова інформація про приріст лісового фонду і таксаційні показники збирається в процесі проведення лісовпорядкування, при якому проводиться суцільна інвентаризація всіх лісових ділянок.

Динаміку структури деревостанів в Ємільчинському лісовому господарстві можна класифікувати відповідно таких порід табл. 1.

Таблиця 1.

Панівна порода (скорочено), Господарство	Базове лісовпорядкування 01.01.2008 р.		Базового лісовпорядкування 01.12.2020 р.		Зміна породного складу, %
	площа, га	%	площа, га	%	
Сосна звич. (Сз)	17995,8	41,3	17336,2	37,5	-3,8
Сосна Банка (Сб)	3,7	-	3,9	-	
Ялина (Ялз)	190,0	0,4	184,8	0,4	
Модрина (Мде)	4,2		9,9	-	
Разом хвойних	18193,7	41,7	17536,6	37,9	-3,8
Дуб звич. (Дз)	9881,6	22,6	9757,3	21,1	-1,5
Дуб червоний (Дчр)	6,8	-	20,4	0,1	
Граб (Гз)	118,6	0,3	137,8	0,3	
Ясен звичайний (Яз)	133,2	0,3	109,1	0,2	
Берест	0,8				
Клен гостр.(Клг)	0,4				
Акація (Акб)	0,4				
Раз. Твердолистяних	10141,8	23,2	10024,6	21,7	-1,5
Береза (Бп)	619,3	26,6	14024,3	30,3	3,7
Осика (Ос)	397,1	0,9	599,1	1,3	0,4
Вільха (Влч)	3296,6	7,6	4071,1	8,8	1,2
Інші	0,7	-	21,9	-	-
Разом м'яколистяних	15313,7	35,1	18717,3	40,4	5,3
Всього:	43649,2	100	46275,8	100	

Результати та обговорення. Виходячи з даних таблиці, відзначаємо зміну динаміки приросту породної структури в деревостанів. У хвойних дерев

динаміка структури деревостанів складала 41,7% у 2008 році, натомість у 2020 спостерігаємо – 37,9% тому різниця або зменшення кількості хвойних дерев складає 3,8%. Аналогічну ситуація щодо твердолистяних дерев – якщо в 2008 р. динаміка структури деревостану складала 23,2%, то в 2020 р. – 21,7%, відповідно різниця або зменшення кількості твердолистяних дерев, становить-1,5%. Натомість в м'яколистяних дерев спостерігається зовсім протилежний результат: якщо в 2008 р. структура деревостану становила 35,1%, то в 2020 р. 40,4, згідно з чим різниця або збільшення м'яколистяних дерев – 5,3%.

Простежити розподіл вкритих лісовою рослинністю ділянок за класами бонітету можна в таблиці 2.

Таблиця 2.

Панівн а порода	Рік лісовп .	Класи бонітету								Разом
		1Б і б.	1а	1	2	3	4	5	5а	
Сз	2008	401,0	4140,9	7846,4	3175,0	1353	585,0	231,8	162,7	17995,8
	2019	373,0	4397,6	7498,4	2847,2	1302,0	551,6	143,7	222,7	17336,2
Сб	2008		2,2	1,2	0,3					3,7
	2019	2,0	0,5	0,6	0,6					3,9
Ялз	2008	74,4	55,6	33,9	25,2	0,9				190,0
	2019	61,5	73,8	29,1	13,4	5,5	1,6			184,8
Мде	2008			4,2						4,2
	2019			9,9						9,9
Дз	2008	2,6	390,3	3998,7	4515,3	772,3	194,4	7,0		9881,6
	2019	7,3	566,9	4524,7	3755,2	783,0	115,1	5,1		9757,3
Дчр	2008		2,5		1,3	3,0				6,8
	2019		2,4	12,3	5,7					20,4
Гз	2008		0,4	18,4	59,5	27,4	12,9			118,6
	2019	1,4	0,9	28,2	64,4	27,4	15,5			137,8
Яз	2008		39,8	89,7	3,7					
	2019		32,6	76,5						109,1
Берест	2008		0,8							0,8
	2019									
Бп	2008	92,4	446,3	3275,5	5536,3	1528,1	553,9	131	35,8	11619,3
	2019	359,2	1281,3	4156,5	5301,0	1772,3	966,7	183,2	4,1	14024,3
Ос	2008		186,5	188,4	20,2	2,0				397,1
	2019	22,2	75,4	245,0	231,5	15,3	3,5	6,2		599,1
Влч	2008		154,9	519,6	2066,4	443,9	75,1	8,5		3296,6
	2019	88,6	211,1	912,2	2064,4	612,8	172,1	9,3	0,6	4071,1
Інші	2008			0,6		0,1				0,7
	2019			11,4	1,2	0,7	2,9	5,7		21,9
Разом:	2008	597,6	5432,6	15940,4	15529,1	4148,4	423,3	379,3	198,5	43649,2
	2019	915,4	6642,5	17504,7	14284,6	4519,0	1829,0	353,2	227,4	46275,8

Примітка: Сз – сосна звичайна, Сб – сосна Банка, Ялз – ялина звичайна,

Мде – модрина європейська, Дз – дуб звичайний, Дчр – дуб червоний, Гз – граб звичайний, Яз – ясен звичайний, Бп – береза повисла, Ос – осика, Влч – вільха чорна.

Проаналізувавши дані таблиці можна відмітити, що класи бонітету мають змінний характер. У основних породах хвойних дерев постерігалось зменшення кількості дерев в класах бонітету, така ж ситуація проглядається в основних породах твердолистяних дерев. На противагу цьому у м'яколистяних дерев навпаки спостерігається збільшення кількості дерев в класах бонітету.

Висновки

1. Лісове господарство відіграє значну роль в економіці, оскільки його значення у виробничій сфері полягає в тому, що ліс є джерелом сировинної бази для багатьох цехів. Не виробнича сфера полягає в запобіганні ерозіям, підтопленням, зсувам тощо.

2. В період з 2008 по 2020 роки, збільшилися загальна площа лісокористування, площа лісових земель та площа рідколісся. Крім того, динаміка приросту породної структури деревостану має змінний характер. Оскільки з періоду від 2008 року по 2020 рік відбувалося зменшення кількості сосни (3,8%) та дуба (1,5%) на відміну від м'яколистяних дерев відбулося збільшення кількості дерев на 5,3%. Також класи бонітету мають змінний характер. Тому що в основних породах хвойних дерев (сосна) постерігалось зменшення кількості дерев в класах бонітету, така ж ситуація проглядається в основних породах твердолистяних дерев. На противагу цьому у м'яколистяних дерев навпаки спостерігається збільшення кількості дерев в класах бонітету.